

De Cornwall-harlekijslak *Polycera kernowensis* Korshunova, Driessen, Picton en Martynov, 2021: een nieuwe zeenaaktslak voor Nederland

Fig. 1. Cornwall-harlekijslak (*Polycera kernowensis*). 6,7 mm, Porthkerry, Cornwall, 2013, diepte 15 m. Foto Martijn Spierenburg.

Floor Driessen

Polycera kernowensis Korshunova, Driessen, Picton en Martynov, 2021: a nudibranch new to the Netherlands

Summary. An extensive morphological and molecular study has examined over 200 specimens of European *Polycera* nudibranchs. Four species were distinguished, one of which proved to be new to science: *Polycera kernowensis*. Among other places – particularly in Cornwall (UK) – this new species was also discovered on the Dutch part of Dogger Bank.

Harlekijslakken

De harlekijslakken (*Polycera* spec.) vormen een familie met veel soorten (MolluscaBase, 2022) die in één leefgebied soms moeilijk van elkaar te onderscheiden zijn. Daarom wordt een lastig te definiëren soort die in een bepaalde habitat met soortgenoten samenleeft soms aangeduid als een ‘verborgen soort’ (‘cryptic species’). Om de juistheid van zo’n aanduiding binnen dat soortcomplex te testen zijn Europese harlekijslakken als

studiemateriaal genomen voor een uitgebreide morfologische en moleculaire analyse (Korshunova *et al.*, 2021). Daarvoor werden meer dan 200 exemplaren verzameld vanaf Noord-Europa tot in de Middellandse Zee. Er konden binnen dit soortcomplex vier soorten harlekijslakken worden onderscheiden waarvan er twee al bekend waren uit Nederland (de Harlekijslak *Polycera quadrilineata* en de Breedkop-harlekijslak *Polycera fae-*

Fig. 2. Kleurvariant van de Kleine harlekijslak (*Polycera capitata*). Foto Floor Driessen.

Fig. 3. Kleurvariant van de Kleine harlekijslak (*Polycera capitata*). Foto Martijn Spierenburg.

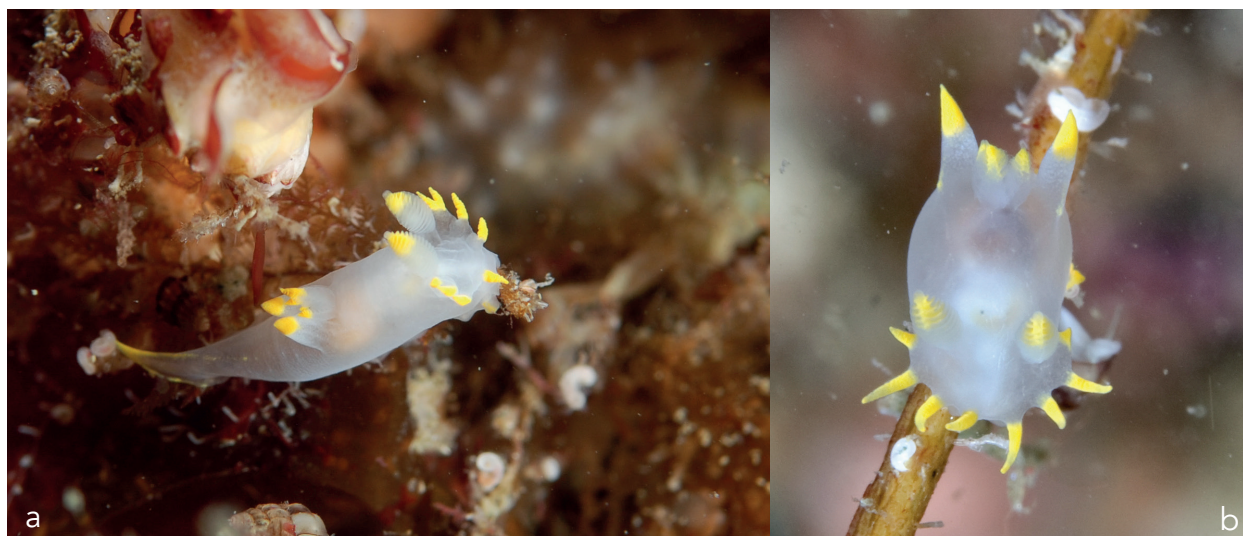

Fig. 4a, b. Cornwall-harlekinslak (*Polycera kernowensis*) met de karakteristieke kleurvariatie. Ook is het grotere aantal lamellen op de rhinoforen en het geringere totaal aantal kieuwen op de rug goed zichtbaar. Porthkerris, Cornwall, 2013, diepte 15 m. Foto 4a Floor Driessen en 4b Martijn Spierenburg.

roensis) (Blauwtipje.nl, 2022). Een derde soort voor Nederland, de Kleine harlekijnslak *Polycera capitata*, werd al in 2014 ontdekt en beschreven (Driessen *et al.*, 2014). Maar als bijproduct van dit groots opgezette onderzoek aan harlekijnslakken werd er nog een vierde, nieuwe soort ontdekt: de Cornwall-harlekinslak (*Polycera kernowensis*).

De Cornwall-harlekinslak

Een karakteristiek kenmerk voor de Cornwall-harlekinslak is de aanwezigheid van enkele, nooit samengestelde slanke post-branchiale lobben, zonder aanvullende tuberkels. Ook zijn er vrijwel altijd minder dan negen uitsteeksels aan de voorzijde aanwezig (fig. 1).

Het aantal lamellen op de rhinoforen (gemiddeld 14 tot 15) is groter dan bij de Harlekijnslak (11 tot 12) en bij de Kleine harlekijnslak (slechts 8). Alleen bij de Breedkop-harlekinslak kan het aantal lamellen ongeveer gelijk zijn. Het aantal kieuwen op de rug is bij de Cornwall-harlekinslak altijd kleiner dan bij de andere drie soorten. Bij de Harlekijnslak en bij de Kleine harlekijnslak zijn de kleuren en kleurpatronen veel diverser dan bij de Cornwall-harlekinslak (fig. 2, 3). Bij de nieuw ontdekte soort is voornamelijk de semitransparante bleekwitte variant met een geel kleurpatroon bekend (net als bij de Breedkop-harlekinslak) (fig. 4). Andere verschillen tussen de soorten zijn te vinden in de radula's en in de geslachtsorganen en op fylogenetisch moleculair niveau (Nature Today, 2021).

De Cornwall-harlekinslak is het meest aangetroffen bij Cornwall en dankt daar zijn wetenschappelijke soortnaam '*kernowensis*' aan. Nu de soort ook op het Nederlandse deel van

de Doggersbank is aangetroffen, is dit ook een nieuwe soort zeenaaktslak voor Nederland.

Dankwoord

Dank aan Martijn Spierenburg voor het maken van de foto's en aan Gerard Majoor voor zijn hulp bij de totstandkoming van dit artikel.

Geraadpleegde bronnen

- BLAUWTIPJE.NL. <https://www.blauwtipje.nl>. Geraadpleegd 03-07-2022.
- DRIESSEN, F.M.F., R. DEKKER, P. LUTTIKHUIZEN & J. VAN BLEIJSWIJK, 2014. Taxonomic identity of representatives of the nudibranch genus *Polycera* in Dutch coastal waters. – Thesis report, University of Groningen & Royal Netherlands Institute for Sea Research. <http://fse.studenttheses.ub.rug.nl/id/eprint/11989>.
- KORSHUNOVA, T.A., F.M.F. DRIESSEN, B.E. PICTON & A.V. MARTYNOV, 2021. The multilevel organismal diversity approach deciphers difficult to distinguish nudibranch species complex. – Nature Scientific Reports 11. <https://doi.org/10.1038/s41598-021-94863-5>. Geraadpleegd 25-03-2021.
- MOLLUSCABASE. <https://www.molluscabase.org/aphia.php?p=taxlist>. Geraadpleegd 03-07-2022.
- NATURE TODAY, 2021. Gloednieuwe harlekijnslak ontdekt in Noordzee. <https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=28243>. Geraadpleegd 03-07-2022.

Adres van de auteur
driessen.floor@gmail.com